

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
zemstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“
MARIBOR, Jurčičeva ulica številka 4.

Poslanična plačana v gotovini.

Čena današnje številke 75 para.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje desno. Tele-
fon št. 24. — SHS postnočkovni
račun številka 11.781.

Na naročila brez denarja se ne
ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov

Maribor, četrtek 23. julija 1925.

Leto: VI. — Številka: 164.

Tit. Knjižnica liceja
Ljubljana

CURIH. Pariz 24.30, Beograd 9.05,
London 25.03, Praga 15.14, Italija 18.97,
New York 515, Dunaj 7255.

ZAGREB. Pariz 267¼—272¼, Švica
1105—1115, London 276.20—279.20, Dunaj
797¼—809¼, Praga 167.90—170.30, Italija
208.90—211.90, New York 56.70—57.50.

Debata o včerajšnji deklaraciji.

Stjepan Radić je posetil radićevski in radikalski klub. — V skupščini se je začela važna politična razprava o sporazumu. — Prva sta govorila črnogorski federalist in slovenski klerikalec.

Beograd, 22. julija. Na današnji seji Narodne skupščine se je pričela debata o včerajšnji vladini deklaraciji. Za razpravo, ki je politično zelo važna, ker bo razčistila ozadje sporazuma in ga kritično analizirala, je bilo opaziti danes manjše zanimanje, ker je vsa pozornost veljala prihodni Stjepanu Radiću v Beograd. Radić je prišel v skupščino ob 10. uri in je takoj obiskal radićevski in radikalski klub.

Seja Narodne skupščine se je začela ob 9.30. Predsednik Marko Trifković je najprej obvestil skupščino, da sta se sinoči vrnila iz inozemstva poslanca radićevske stranke Marko Došen in Rude Bačinović. Zaprošila sta za verifikacijo mandatov. Predsednik je predložil, naj se izroči njuna prošnja verifikacijskemu odboru. Nato se je pričela

začetna debata o vladini deklaraciji.

Kot prvi govornik je nastopil poslanec dr. Daljević (črnogorski federalist).

Stjepan Radić v Beogradu.

Besede dežujejo, da jih novinarji jedva zapisujejo. — Arabska kultura, vicinalne železnice in sporazum. — «Pašić je odšel? Pa hvala Bogu!»

Beograd, 22. julija. V salonskem vozu bivšega hrvaškega bana je došel danes ob 7.25. uri Stjepan Radić v Beograd. Ze v Sisku je izvedel, da je Pašić odpotoval v inozemstvo. Na kolodvoru so ga sprejeli radićevski in nekateri radikalski poslanci. Nastanil se je v hotelu «Paris». Po kratkem odmoru se je podal na zajtrk v dvorano. Tu je dal številnim novinarjem, poslancem in tujcem

kinematografske nagle izjave.

Ideje, fraze in misli so se mu pletle s takšno naglico, da so ga novinarji komaj sledili. Govoril je najprej o pomenu arabske kulture, takoj nato pa brez vsake logične zveze o pomenu naših malih vicinalnih železniških prog. Od Avstrije

je sprejela Jugoslavija tri sisteme vicinalnih železnic, ki jih moramo spraviti sedaj v sklad in red. Že poslancu Jamjicu je ob prihli njegovega poseta v zaporu dejal: «Vi, Srbi, ste državni narod, mi Hrvatje pa socialnopolitični narod. Oba elementa se ne izključujeta, temveč se »pajata. Srbi so dohri vojaki in diplomati, mi Hrvati pa imamo smisel za šolstvo. Oni, ki danes prevzemajo vladne posle, morajo nositi veliko odgovornost.»

Na vprašanje glede obiska pri Pašiću in na pripombo, da je Pašić že odpotoval, je Radić odgovoril lakonično: «Prišel sem, da vidim Pašića, toda zdaj mi je odpotoval. Pa hvala Bogu!»

ve. Vlada bo ustavo integralno izvedla ter bo predložila v ta namen skupščini celo vrsto novih zakonov, slonečih na popolni enakopravnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev. Pri izvajanju ustave ne bo delala nobenih izjem, ustava mora veljati za vse pokrajine enako. Dalje poudarja vladina izjava potrebo varčevanja, se zavzema za red in pravičnost v upravi in za kontrolo nad delom državnih uslužbencev. Vlada želi, da bi se sprejeli še v tekočem zasedanju zakon o dvanajstih tiskovnih zakon, zakon o državnih pravnih sodiščih, o ustroju sodišč in o sodnikih, zakon o invalidih in zakon o osnovnih šolah. Za prihodnje zasedanje napoveduje predlog zakona o občinah, redukcijo državnega uradništva in povišanje plač preostalemu uradništvu, zakon o izenačenju davkov ter razne poljedelske zakone. Zunanja politika nove vlade se bo držala dosedanjih smernic. Končno poudarja izjava obli pomen sporazuma med obema najmočnejšima stranikama in nadejo, da bo delovanje nove vlade blagodejno občutil ves narod. — Iz deklaracije je videti, da nova vlada ne šteti za obljubami; bomo videli, koliko jih bo izvršila. S političnega stališča pa je treba tudi ob tej priliki poudariti, da je doživela radićevska demagogija nečuten polom. Stališče, kakor ga sedaj zastopajo v novi vladi radićevci, so zagovarjali demokratje že l. 1919 ter mu ostali zvesti do danes.

— Stališče samostojnih demokratov napram novi vladi. Iz Beograda poročajo, da je poslanski klub SDS sklenil, da imajo vsi njegovi člani odločiti mesta, ki jih zavzemajo v raznih parlamentarnih odborih. Odstopil bo tudi g. dr. Paleček kot drugi podpredsednik Narodne skupščine. Samostojni demokrati bodo posvetili posebno pozornost pregledanju

uradništva na Hrvaškem. — Dne 18. okt. se bo vršil v Beogradu kongres SDS. — Prvi blagoslov novega režima. Se ni bila konstituirana nova vlada, pa se je v ministrstvu agrarne reforme že pojavil duh reakcije, in prvi so morali občutiti ta duh naši kmetje — živinorejci v gornjegrajskem okraju, ki so — združeni v pašniške zadruge — bili dolgo časa boj za svoje pašne pravice na škofovskih planinah. V smislu navodil ministrstva za agrarno reformo je agrarni urad v Mariboru dne 23. jan. t. l. izdal odlok, v smislu katerega so se planinski pašniki imeli odvojiti od škofovega veleposstva in izročiti v porabo pašniškim zadrugam v Gornjemgradu, Lučah, Ljubnem in Solčavi. Uporaba teh planinskih pašnikov je življenskega pomena za živinorejce v tem okraju in radi tega naravno tudi ogromnega pomena za narodno gospodarstvo sploh. V smislu odlokov ministrstva in agrarnega urada so se tudi že pričela razmerjevalna dela in sicer na stroške zadrug, katere so te stroške v znatnem iznosu 70.000 Din razdeljevalje prevzele. Merjenje, ki se je pričelo začetkom tega meseca je bilo že v polnem teku. Dne 17. t. m. pa je moral agrarni urad na hrbojavni poziv ministrstva obustaviti do nadaljne odredbe vsako delo na škofovskih planinah. Jasnno je, da so imeli svoje prste vmes razni škofovi prijatelji, ki jih ima tudi v radikalnih vrstah (saj je znani mariborski radikal v revanžo za odstop lova celo škofov pravni zastopnik!), ki so izrabili položaj in ga izkoristili v korist škofa proti koristi ljudstva. Smo zadovoljni, kaj bo ukrenil v stvari novi agrarni minister g. Pale Radić, ki ima s svojim stricem Stjepanom vred vedno polna usta o seljačkem narodu. In če bo res končno tudi pri g. Radiću zmagal škof proti našemu ljudstvu, kdo bo povrnil pašniške zadruge stroške merjenja skozi 14 let?

— Češki tisk o političnem preokretu v Jugoslaviji. Iz komentarjev, ki jih prinašajo češki listi k vestem o nastopu radikalno-radićevske vlade, veje v splošnem čisto slovansko zadoščenje, da so se sporazumeli Srbi in Hrvatje. Čehi promatrajo novi položaj z drugega vidika in ne vprašujejo, ali ima strankarski aranžman med radikali in radićevci res značaj likvidacije mučnega srbsko-hrvatskega spora ali pa je le kapitulacija neke demagogije, ki se ni mogla več držati. Ker so Čehi čutili, da radićevsko divjanje ne škoduje samo jugoslovanskim, ampak tudi občin slovanskim interesom v Srednji Evropi, lahko razumemo, da jih novo stanje navdaja z veseljem. Zato skoraj vsi češki listi simpatično pozdravljajo konec radićevskega hujskanja proti državi in pritegnitev največje hrvaške stranke h konstruktivnemu delu za jugoslovansko državo. Osebito poudarjajo, da posilodob ne bo do imeli zunanji sovražniki Jugoslavije nobenega oporišča v Jugoslaviji in zadnje varljive nadeje o razcepitvi te države so se razblinile v nič. Tako približno piše glasilo češkega ministrskega predsednika Svehle »Venkov«.

— Hercegovski prostovoljci in severni Slovani. Povodom 50letnice nevesinjske vstaje proti Turkom, ki je bila eden izmed važnih pojavov nastajanja sedanje Jugoslavije, so prinesli češki listi gorko pisane članke in spomine. Posebno lepo je pisal službeni list »Češkoslovenska republika«. Nevesinjska vstaja je imela za posledico avstrijsko okupacijo, le-ta pa je čez mnogo let rodila revolucionarsko gibanje, iz katerega se je izemil sarajevski atentat. Tako so vsi dogodki zadnjih 50 let v naravni zvezi. Zanimivo je, da je pri hercegovskih bojih za svobodo sodeloval na strani prostovoljcev sedanji senior češko-slovaških novinarjev in znani pisatelj Josef Holec.

— Kako piše list sedanje vladne stranke o radikalski vladi. Zagrebški »Intrant« list je objavil članek pisatelja Josipa Kosorja, v katerem pravi, da kraljevina SHS ni država, da so njeni »vladodržci« stopa inferiorna zlikovska parija. Pašić je sposoben za paševanje vilajeta, pa menda še za to ne, ker se od ambicij bolni starec vrača nazaj v otrošče plenice. I. t. d. Ostareli bohem Kosor se je do dobri izbrihval, radićevski organ pa je postregel s tem svojim čita-

teljem, potem ko jih je bil na prvi strani navdušil za novo vlado. — Neuspehi Pucljevcev in Prepeluhovcev. Iz Zibike nam poročajo: Za v nedeljo 19. t. m. so S. K. S.-arji ali PePe stranka, sklicali shod. Razglasili so pri cerkvi, da se bo poročalo o davčnih zadevah. Naši ljudje pa so tako hudomušni, da o Pucljevcih in Prepeluhovcih nečejo nič slišati, zato tudi ni bilo poslušalcev. Kobilice, ki skačejo od bilke do bilke, so nazadnje škodljive; tako tudi Puclj s svojo stranko in politikom. — Prihodnjici pa kaj o gospodarstvu naše ga cerkvenega imetja.

— Zanimivo pismo bivšega Radićevca. Prejeli smo sledeče odprto pismo gg. Puclju in Prepeluhu: Podpisani izjavljam, da ne sprejemam več Vašega lista »Kmeti« list, ki je pisan v republikanskem duhu in ki ste mi ga vsilili brezplačno. Bil sem poprej Radićev pristajač kakor Vi. Poznam zelo dobro Radićevo politiko, o kateri Vi niti pojma nimate. Radić nas je sleparil s svojo republiko celih 7 let; sedaj pa, ko je on postal pametnejši, pa mas morate Vi slepariti z republikanskimi bedarijami. Že pred enim letom sem spoznal, da je republikanstvo, najsiho hrvaško ali slovensko, čisto brezplodno in da škoduje gospodarskemu napredku naše jugoslovanske države. Ob enem odklanjam, vsako sodelovanje z Vami in pri Vaših političnih spletkarijah. Izjavljam, da bom podpiral edino tako stranko, ki se bo v parlamentu potegovala za naše gospodarske interese in to je Samostojna demokratska stranka, Milan Čoh, posestnik Maršja vas, občina Sv. Ema.

— Spor med Nemčijo in zavezniki se je včeraj za toliko pomaknil naprej, da je nemška vlada izročila zavezniškim vladam odgovor na francosko noto. Odgovor je obsežen, poročajo pa, da je pisan v pomirljivem tonu in so ga sprejeli tudi v Parizu z najboljšimi dojmi. Nemška vlada se je zelo približala stališčen zaveznikov glede varnostnega pakta in je tudi voljna vstopiti v Društvo narodov, dasi ima glede slednjega še nekatere pogoje. Pravijo, da bo sklicana skupna konferenca, ki bo razčistila in rešila še sporna vprašanja. Optimisti upajo, da bo v kratkem tudi ta ogromni spor rešen z zadovoljivim sporazumom in bo Evropi vsaj za doledno dobo zagotovljen mir in varen razvoj.

— Nova postaja na progi Ormož-Hodoš. Na železniški progi Ormož-Murska Sobota se je otvorila potniškemu prometu nova železniška proga Ljutomer Trg.

— Razne prireditve v Rogaski Slatini. V torek, dne 22. t. m. je koncertiral v Zdraviliški dvorani baritonisti beograjske opere g. Andolf Erdl. Dne 23. t. m. predava prof. dr. Lazarić iz Beograda, dne 26. julija pa bo elitni ples pod vodstvom plesnega učitelja g. Pečnika iz Maribora. Dne 1. in 2. avgusta so jugoslovansko-češkoslovaški dnevi koncertom, iluminacijami, zborovanjem itd. Dne 2. avgusta prispejo v Rogaske Slatine Sokoli celjske sokolske župe.

— Obrtna razstava v Ljutomeru. — Priprave za to razstavo, ki se vrši od 9.—16. avgusta 1925, so v polnem teku. Prijavilo se je toliko obrtnikov, da bodo vsi prostori meščanske šole zasedeni. Polovična voznja je zasigurana. Dne 15. in 16. avgusta je tudi petdesetletnica kolo jahača in vozača z dirko. Na večer 16. avgusta vozi poseben vlak do Pragerskega. Kdor si hoče ogledati Ljutomer in njegove slavnje gorice, ki ima sedaj ugodne železniške zveze na vse strani, poseti obrtno razstavo in stem podpri obrtništvo. Kdor hoče prisostvovati tudi znanim konjskim dirkam, ne zamudi te ugodne prilike.

— Odjemalec premoga. Trgovska in obrtna zbornica nam pošilja v objavo: Redno nastopi v jesenskem in zimskem četrtletju zelo občutno pomanjkanje vagonov. Glavni vzrok za to so velike potrebe na vagonih za prevoz žit in sladkorne pese. Ker se morajo za prevoz tega blaga dostavljati vagoni prevoštvono, se potrebam na vagonih za les in premog ne more v polni meri ugoditi. Zato se opozarja na stališče odjemalca premoga, v prvi vrsti rudarstva, da se naj kolikor je to mogoče že v letošnji jeseni založijo s premogom.

Dnevna kronika.

— Deklaracija nove vlade, ki je bila predložena na snočni seji Narodne skupščine, je sestavljena v običajnem tonu takih izjav. Uvodoma ugotavlja, da imajo radikali in radićevci popolnoma enake nazorje glede ureditve naše države.

Koncerti P. Stojanovića. Znan skladatelj in učitelj glasbe na Dunaju g. Pero Stojanović bo priredil umetniški koncert dne 22. t. m. v Rogoški Slatini, dne 25. t. m. pa v kopališču v Laškem. Odličnega violončista spremlja na obeh koncertnih pianistka ga. Apihova iz Maribora.

Amundsen bo predaval na Češko-slovaškem. Kakor poročajo češko-slovaški listi, bo prišel znani raziskovalec severnega tečaja Roald Amundsen na jesen v Prago, kjer bo imel predavanja o svoji zadnji ekspediciji na severni tečaj. Predaval bo tudi v drugih čeških mestih.

Abd-el Krim in nemški avijatiki. Kakor poročajo iz Tangerja, nadaljuje Abd-el Krim s ojačanimi četami in sredstvi ofenzivo v smeri proti Fezu. Nadalje gradi veliko letališče, pri čemur sodelujejo nemški avijatiki. Tudi iz tega je videti, da se niti moroško vstaje pleto v Berlinu, kjer reakcionarji neprestano kujejo naklepe o revanči.

Analfabetizem v Julijski Benečiji. O analfabetih v Julijski Benečiji so bili objavljeni sledeči podatki: V okraju Trbiž je 4 odst. analfabetov, v Sežani 5, Trstu 6, Idriji, Tolminu in Gorici 7, Trzinu 10, Zadru in Opatiji 18, Pulju 24, v Parenzu 40. Iz tega je razvidno, da je v slovenskih krajih najmanj analfabetov, med tem ko je v res italijanskih (Pulj, Parenzo) skoro polovica. Pa tudi to je manj nepismenih nego v južni Italiji, kjer so približno take razmere kot pri nas v Bosni, dasi je bila Bosna še pred 50 leti turška provinca, medtem ko je Južna Italija že stoletja pod vplivom italijanske kulture.

Iz demokratske stranke.

Srečni odbor SDS za Maribor desni breg je imel svojo sejo 19. t. m. popoldne v Narodnem domu v Mariboru. Po izčrpnem referatu o politični situaciji, ki ga je v imenu načelstva podal dr. Koderman, se je v debati konstatiralo popolno soglasje vseh krajevnih organizacij ter je bilo na predlog predsednika izrečeno gg. Pribečević, Zerjavu in Pivku neomejeno zaupanje. — O pritožbi Krajevne organizacije Studenci glede bolniške blaginje se je razvila živahna debata, v kateri se je konstatiralo naravnost škandalozno postopanje tega zavoda, ki bi moral služiti dobrobiti delavstva ter se je sklenilo, da se spravi to vprašanje na dnevni red prihodnje seje občinskega načelstva ter da se ukrenejo energični koraki za odpravo krivic, ki se gode v tem zavodu delavstvu. Razpravljalo se je tudi o strankini politični šoli ter se je izrekla želja naj bi se iste vršile raje v pozimskem času. Govorilo se je dalje tudi o razširjenju časopisja v srezu in se je predsedstvu naročilo, da ukrene vse potrebno v smislu izraženih želj krajevne organizacije Studenci. — Kot delegat v občinsko načelstvo je bil izvoljen dr. Jože Pučnik iz Slov. Bistrice. Tako je srečni odbor organizatorično konstituiran ter se bo lahko posvetil uspešnemu delu na gospodarskem političnem polju. Z veseljem se je vzela na znanje ustanovitve Zveze kulturnih društev za mariborsko oblast ter bo srezka organizacija tudi s svoje strani pripomogla, da se poglobi kulturno delo med narodom.

Pristava. Demokratska misel pri nas jako častno napreduje. Pretečeno nedeljo, 19. t. m. je imela tukajšna krajevna org. S. D. S. običajno odborovo sejo, katere se je udeležil tudi tajnik srezke org. Malgaj. Pri tej seji so se prijavili za enodnevni poučni tečaj dne 2 avg. t. l. v Celju 4 pristaši in za 4 dnevno politično šolo od 25.—28. avg. t. l. 3 pristaši in sicer po eden iz Roginske gore, Sv. Ema in Nezbiš. Upamo, da se bo tu še marsikaj predurčilo, ako bo krajevna organizacija S. D. S. tako lepo napredovala. Drugič pa bomo poročali v Vašem cenjenem listu nekaj zanimivosti iz našega nemškutarskega brloga.

Izgubila se je torbica za akte. Peščen najditelj naj blagovoli isto proti nagradi izročiti upravništvu „Tabora“. 1523

Stanevanje, 2 sobi, kuhinja, vrt, solnena in suha stran, kjer odkudi pohištvo 1 sobe. Ponudbe pod 1. na upravo. 1524

Preda se dobro ohranjen šivalni stroj. Koroška cesta 32, pritiče. 1520

Planino, skoraj nov, malo rabljen, eleganten, se radi presestave za 12.000 Din prodaja. Nalev v upravi lista. 1515

Ne pozabi naročnine!

Mariborske vesti.

Maribor, 22. julija 1925.

mi Jugoslovanska češkoslovaška liga ima sejo jutri, v četrtek ob 18. (6.) uri v kavarni v parku. Pridite polnoštevilno!

mi Odbor kluba jugoslovanskih dobrovoljcev ima sejo dne 24. t. m. v petek ob 20. uri v dvorišču Narodnega doma. Seji naj prisostvujejo odborniki v polnem številu. — Predsednik.

mi Ceneno meso. Dne 23. t. m. 1925. od 7. ure naprej se bo na prosti prodajnici na sejnišču pri cestni klavnicji prodalo ok. 270 kg zmrazjene bržole (Beiriede) in pljučne pečenke po ceni 10 Din za 1 kg. Prodaja samo konsumentom po 1 do 2 kilograma.

mi Z mariborskega sejnišča. Na svinjski sejem dne 17. t. m. se je prignalo 145 svinj in 2 kozi. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 65—100 Din, 7—9 tednov stari 137—150 Din, 3—4 mesece stari 175—250 Din, 5—7 mesecev stari 350—425 Din, 8—10 mesecev stari 500—550 Din, 1 leto stari 1100 Din, 1 kg žive teže 12—14.50, 1 kg mrtve teže 15—17.50 Din, kože komad 175 Din. Prodalo se je 119 komadov.

mi Podružnica udruženja vojni invalidov v Mariboru objavlja: Ker se pojavljajo slučajji, da različni elementi izrabljajo javnost ter beračijo in prosijo podpore, ki je niso vredni, sporočamo, da naj vsak, kdor hoče pomagati invalidom, vdovam in sirotam, pomaga podružnici, ki bo take prispevke porabila v pravi namen. Tako bo boljše, nego da podpira berače, ki trdijo, da so invalidi, pa se ne more dognati, če je njih trditev resnična. To sporočamo radi tega, da ne izgubimo simpatije javnosti, ki ravno vsled tega kaj rada krivo sodi Udruženje vojni invalidov. Za podružnico U. V. I. v Mariboru, Franjo Geč, podpredsednik, Martin Pravdič, tajnik.

mi Tihotapstvo municije. Aretiran je bil Renaldo Ludvik, strojevodja pri avstrijskih zveznih železnicah iz Gradca, ker je vtihotapil v Maribor 12.50 patronov raznih kalibrov za samokres. Prijavljen je bil najprej carinarici, nato pa bo radi prestopka zakona o nošenju orožja oddan okrožnemu sodišču.

mi Prehuda zakonska žena. D. A. je prihitela v neko gostilno, kjer se je nahajal njen mož, pograbila politersko steklenico ter z njo zamahnila po moževi glavi. Nato je pobegnila. Možu, ki je prišel na glavi močno krvaveti, je nudil prvo pomoč rešilni oddelek. Poškodba je sicer neznatna.

mi Iz policijske kronike. Od torka na sredo je bilo prijavljenih policiji 11 raznih prestopkov, med njimi nagla vožnja, vožnja brez luči, kopanje na prepovedanih krajih, prestopki avtomobilnega reda in dr. Aretiran je bil Matevž Gartner radi beračenja.

mi Klub-bar: Prolongira Lenard, Fodor in Sinkovsky s popolnoma novim programom. 1485

Kratke novice.

Doma.

Predvčerajšnjim je divjal v Sarajevu velik vihar. Strela je ubila nekega vojaka, ki je stal pod vojašnico Kralja Aleksandra. — Neka ciganka je kmetic Vanjek iz Lipovljanov „pomagala“ v boleznih in izvabila od nje raznih stvari v vrednosti 22.000 Din. — V Rogoški Slatini se je zastrupila neka učiteljica iz Zemuna. — Za šefa zagrebške policije bo imenovan banski svetnik Franc Urbany. — V Trogiru so prodajali te dni prvo grozdje, 1 kg po 20 Din. — Na Bled je dospel romunski poslanik v Beogradu Emandi. Tu bo ostal šest tednov. — Naša država bo dala kovati v Francijo do konca tega leta 1 milijon zlatnikov v vrednosti 200 milijonov Din. — V celi Hercegovini so se vnovič pojavile v velikih množinah kobilice. — Po najnovejši statistiki je v Beogradu 11.550 hiš (leta 1921. jih je bilo 7655). Mesečno se rodi v Beogradu 280 otrok, umre pa 202

VRVI

za stavbe, dvigala, perilo itd. mlinske optri, motvoz, mrežice za otroške postelje, žime, afrique — nudi

Na veliko **J. N. ADAMIČ** Na drobno

Tel. 454 Vetrinjska ulica št. 20 Tel. 454

Za žaganje drv

se priporoča po najnižji ceni in takojšnji postrežbi

Anton Pucihar, Slomškov trg v mesnici Klun ali Lekarniška 7.

oseb. Mesto ima 12 bolnic s 233 zdravilki. Dnevnikov izhaja 11. Hotelov je 33 s 1754 sobami, gostilen in kavnar 452. Osnovnih šol je 24 s 7000 učenci, dalje 4 deške in 3 dekliške gimnazije ter 1 realka. Trgovsko akademijo obiskuje 950 slušateljev, na vsenčilišču je vpisanih 5800 dijakov in dijakinj, predava 146 profesorjev. Avtomobilov je 1080, telefonov 4000, industrijskih podjetij 170, trgovin čez 3000.

Po svetu.

10. avgusta se pričakujejo veliki manevri poljske vojske v Voliniji in Pomeranskem. To bodo prvi večji manevri po vojni. — V Carigradu so izvolili mitropolita Basileona za pravoslavnega patriarha. — V ponedeljek je izročil francoski vladi nemški poslanik v Parizu odgovor nemške vlade glede garancijskega pakta. — Reka Tisa neprestano narašča in grozi okolici Segedina velika povodenj. — Na cesti blizu Londona je eksplodiral rezervoar motorja, na katerem sta sedela dva gospoda. Oba sta bila obilita od gorečega olja in sta dobesedno zgorela. — Grška javnost je simpatično sprejela idejo o ustanovitvi garancijske zveze balkanskih držav. — V San Francisku v Ameriki je divjal močen potres, ki je napravil veliko paniko med ljudstvom, katero je bilo ravno v cerkvah. — Madžarska bo uvedla kot valutno enoto angleški šiling. — V Belu Rusiji se pojavljajo redni upori protiboljševiškega značaja. — V Palermu je bila 19letna gospodična Crispo ugrabljena od treh moških in odpeljana v avtomobilu. Med njimi se je nahajal njen bivši zaročenec.

Za povzdigo tujskega prometa v mariborski oblasti.

Maribor, 20. julija.

Tujski promet, ki se od leta do leta razvija intenzivneje in ki postaja vedno važnejši čimtelj v našem narodnem gospodarstvu, zahteva tudi vedno večje paznje in ustvarjanja pogojev, ki ga morejo pospeševati. V poštev ne pridejo le zdravilišča s svojimi urejenimi obrati, marveč tudi letovišča in turistijske postojanke, s katerimi razpolagajo naši lepi kraji v tako obilni meri.

Dasiravno se prebivalstvo samo bolj in bolj zaveda koristi, ki mu jih donaja obisk tujcev in turistov, je vendarle v marsikaterem oziru še potrebno pouka in vzgoje, da se v njem poglobi smisel za važnost tujskega in turistijskega prometa.

Da pripomore k dosegu tega cilja, je g. veliki župan mariborske oblasti izdal okrožnico, s katero je pristojnim potem povabil vse gostilničarske zadruge, naj priporočajo svojim članom, da skrbijo za dobro postrežbo, za red in za snaznost v svojih obratih, nadalje naj se v krajih, ki imajo naravne predpogoje za povzdigo tujskega, odnosno turistijskega prometa, ustanove olepševalna društva, ki bodo s smiselnim delovanjem gotovo pritegnila ali povečala dotok letoviščarjev in turistov. Kmetskemu prebivalstvu se nadalje priporoča, naj čuva in pazi na markacije in kazipotne table, ki služijo potnikom za orijentacijo v nepoznanem svetu.

Hkrati je treba zlasti šolsko mladino opozarjati in navajati k temu, da opusti metanje kamenja na avtomobile, ter se napram tujcem in turistom vede vljudno in jim gre prijazno na roko.

Končno se vabijo v okrožnici g. velikega župana vsi v poštev prihajajoči čimtelji, naj mu v najkrajšem času dopišljejo seznam vseh krajev, ki jih je mo-

goče smatrati za letovišča, kakor tudi onih, ki bi po svojih naravnih pogojih nudili možnost za razvoj turistijskega odnosno tujskega prometa.

Brezdvomno bo ta ponudba g. velikega župana, ako se bo med našimi prebivalstvom primerno uvaževala, mnogo pripomogla k povzdigi našega tujskega in turistijskega prometa. Prebivalstvo pa naj bi te dobrohotne nasvete sprejelo z razumevanjem in potrebnim uvidevanjem. Saj je le v njegovi lastni korist, ako se glas o lepoti naših krajev hitro z dobrimi glasom o potrpežljivosti in snagi našega prebivalstva zanese med sloje, ki iščejo oddiha in okrepčila v lepi, mirni naravi in v svežem podeželskem zraku.

Konec opičjega procesa v Daytonu.

Profesor Scopes obsojen na 100 dolarjev globe. — Ameriški državnik Bryan zaslišan iz sv. pisma.

V opičjem procesu, ki je dvignil toliko prahu po svetu, so porotniki večeraj izrekli sodbo. Soditi so morali Darwina in moderno znanost, o kateri nimajo niti pojma, zato so imeli hude muke. K sreči niso vzeli cele reči preveč tragično, zato je tudi konec vsakdanji.

Obtoženemu profesorju Scopesu menda proces ni preveč škodoval. Država Tennessee ga je sicer odpustila iz šole, dobil pa je toliko ponudb od drugih učnih zavodov v Ameriki, — celo od univerze v Chicagu. Mimo tega je dobil prof. Scopes nešteto ženitnih ponudb, med njimi tudi zelo mikavne, da sedaj ne ve, katero milijonarko bi poročil. — Ubogi profesor! Vsekakor je v Ameriki nadležna reč, če človek postane slaven, pa tudi če mu omejenec da ime „opičji učenjak“.

Razprava, ki se je vršila radi prevelike vročine na prostem, je bila zelo zanimiva. Scopesov branitelj Dazrow si je namreč dovolil pravico, izprašati pobožnega tožitelja Bryana, kako si razlaga sv. pismo. Tako ga je vprašal, ali verjame, da je riba požrla Jona, ga imela tri dni v želodcu in nato zdravega vrgla iz trebuha. Ameriški državnik je odvrnil, da verjame, če je tako zapisano v sv. pismu. »Bi-li verjeli, da bi mogel Jona požreti morskoga kita?« »Seveda bi, ako bi to Bog hotel, toda to ne stoji v sv. pismu,« je odvrnil Bryan. Tudi glede vesoljnega potopa so razpravljali. Bryan je pritrdil, da je bil vesoljni potop pred 4000 leti, kakor računa cerkev. Tedaj pa ga je vprašal Darow ali ne ve, da imajo nekateri marodi čez 5000 let staro zgodovino. In čujte: bivši kandidat za predsednika Amerike, državni tajnik in tudi sicer odlična osebnost v »prosvetljenih« Združenih državah, je izjavil, da mu to ni znano.

Nato so se zbrali porotniki in izrekli sodbo. Profesor Scopes se je pregrešil zoper zakone države Tennessee s tem, da je razlagal v šoli razvoj človeka. Sodišče ga je obsodilo na 100 dolarjev globe.

Tako se tedaj v državi Tennessee v Ameriki ne sme verovati v razvojne zakone. Sicer pa je proces dosegel svoj namen: prej nezmani in neznatni Dayton je zaslovel širom sveta. Bryan je lahko pokazal, da je pobožen in ortodoksen vernik, tako da ga bodo pastorki stavili za vzor vsem ameriškim tercijalkam, prof. Scopes pa je postal svetovna osebnost. Dobil bo dobro službo in še milijonarko povrh. Tako je nazadnje vse zadovoljno, najbolj pa oni, ki trde, da človek že zbog tega poteka od opice, ker je kljub evoluciji celo v 20. stoletju velik komedijant in htnaveč!

VELIKA KAVARNA

V sredo, dne 22. in v petek, dne 24. julija

elitni koncert

s sodelovanjem balalačka virtuoz

Nikole Sinkovskega

KLUB-BAR

ARANKA FODOR

BELA LENARD

NIKOLA SINKOVSKY

1426

Kdor rabi pisarniške potrebščine 1885 najboljše kvalitete, kupi te pri Zlati Brišnik, Slovenska ul. 10

Zahvala.

Za obilne izkaze iskrenega sočutja povodom smrti našega iskrenoljubljenega soproga, očeta i. t. d., gospoda

Karl-a Čeh

Izrekamo tem polom našo najprisrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo prečastiti duhovščini, učitelstvu, nadalje pevskega društva Omladine, kršč. žen. zvezi in vsem, ki so na kakršenkoli način počastili spomin nepozabnega pokojnika.

Maribor, dne 22. julija 1925.

1521 **Žalujoča rodbina Čeh.**